

PS-II.431.1.1.2014

Pani Iwona Bepirszcz
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Barcianach
ul. Piotrowskiego 1
11-410 Barciany

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barcianach, REGON: 510862907, NIP: 742-18-65-422, mieszczącym się w Barcianach 11-410.
(akta kontroli str. 14-15)

W okresie świadczeniowym 2011/2012 (*tj. od 1 października 2011 r. do 30 września 2012 r.*) wykonywanie kontrolowanych zadań nadzorowała, odwołana z dniem 27 lutego 2012 r. ze stanowiska Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach pani Teresa Sawa. Następnie od 27 lutego 2012 r. do końca okresu świadczeniowego oraz w okresie prowadzenia kontroli wspomniany nadzór prowadziła pełniąca obowiązki Kierownika GOPS w Barcianach pani Iwona Bepirszcz.

(akta kontroli str. 16-17)

Kontrolę przeprowadzono w obecności p.o. Kierownika GOPS oraz pracownika merytorycznego - pani Emilii Ewert, zatrudnionej na stanowisku ds. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

(akta kontroli str. 18-22)

Kontrolę przeprowadziła pani Aneta Głowska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 20/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.1.2014 z dnia 3 stycznia 2014 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-13)

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2014.

Termin kontroli: 13 – 20 stycznia 2014 r.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

(t.j. Dz.U. z 2012 r., poz.1228 ze zm.),

- *okres objęty kontrolą:*

okres świadczeniowy 2011/2012, tj. od 1 października 2011 r. do 30 września 2012 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.).

Na podstawie dokonanych ustaleń (akta kontroli str. 1-104) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

U s t a l e n i a:

Gmina Barciany jest gminą wiejską, którą zamieszkuje około 6.761 mieszkańców. Ze sprawozdań finansowo-rzeczowych (*akta kontroli str. 23-31, sprawozdania dostępne także w Oddziale budżetu, planowania i analiz Wydziału Polityki Społecznej*) dot. realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wynika, że:

a) w IV kwartale 2011 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 374.185,00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 46.119,79 zł,

b) w IV kwartale 2012 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 454.526, 00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 36.004,25 zł,

W Gminie Barciany organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Barciany. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 8a, 8b, 8c oraz z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach w oparciu o:

- Zarządzenie Nr 17/2008 z dnia 4 sierpnia 2008 r. Wójta Gminy Barciany,
- Zarządzenie Nr 28/2008 z dnia 31 grudnia 2008 r. Wójta Gminy Barciany,
- Upoważnienie z dnia 27 lutego 2012 r. Wójta Gminy Barciany,
- Pełnomocnictwo z dnia 27 lutego 2012 r. Wójta Gminy Barciany,
- Zarządzenie Nr 52/2013 Wójta Gminy Barciany z dnia 19 listopada 2013 r.

zmienione w trakcie kontroli:

- Zarządzenie Nr 2/2014 Wójta Gminy Barciany z dnia 13 stycznia 2014 r.

oraz wydane w trakcie kontroli:

- Zarządzenie Nr 3/2014 Wójta Barciany z dnia 13 stycznia 2014 r.

(akta kontroli str. 32-39)

Ustalono, że pracownik merytoryczny posiada imienne Upoważnienie Kierownika GOPS do przetwarzania danych osobowych.

(akta kontroli str. 40)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach funkcjonuje na mocy Uchwały Nr XVIII/109/2012 Rady Gminy Barciany z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie nadania statutu GOPS w Barcianach

(akta kontroli str. 41-45)

W związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) organizację, zakres działania, zadania oraz zasady funkcjonowania jednostki określa Regulamin Organizacyjny GOPS wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2012 Kierownika GOPS z dnia 31 lipca 2012 r.

(akta kontroli str. 42-58)

Z pisemnej informacji wynika, że zgodnie z regulaminem organizacyjnym GOPS kierownik kontrolowanej jednostki w sprawach skarg i wniosków przyjmuje w godzinach od 7.00 – 15.00. Informacja na temat przyjęć klientów umieszczona jest na drzwiach do pokoi pracowników GOPS.

(akta kontroli str. 59)

Kontrolującej przedstawiono książkę skarg założoną w 2012 r. W okresie objętym kontrolą wpłynęła jedna skarga. Związana była z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - dotyczyła egzekucji zaległych świadczeń alimentacyjnych od dłużnika.

(akta kontroli str. 60-67)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS zajmuje pomieszczenia w budynku, w którym mieszczą się niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, kwiaciarnia i in. W budynku usunięto bariery architektoniczne; posiada on m.in. podjazd pozwalający na dostanie się na jego parter osobom niepełnosprawnym i z wózkami.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono miejsce do obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych, co nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracownik merytoryczny w okresie objętym kontrolą dzielił dwuosobowy pokój z innym pracownikiem Ośrodka, natomiast obecnie zajmuje odrębne pomieszczenie. Taka organizacja pracy zapewnia możliwość przeprowadzania rozmów z klientami (m.in. wywiady z dłużnikami alimentacyjnymi) bez obecności osób trzecich, umożliwiając tym samym zachowanie poufności. Stanowisko pracy wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy, co pozwala na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań.

Korespondencję wpływającą pocztą odbierają pracownicy GOPS. Jest ona rejestrowana w dzienniku korespondencyjnym i dekretowana przez kierownika jednostki. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń składane są bezpośrednio na stanowisku ds. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych. Są one ewidencjonowane oraz opatrywane datą wpływu. Pracownik merytoryczny dokonuje weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie przygotowuje projekty decyzji administracyjnych. Decyzje, po podpisaniu przez osobę upoważnioną wysyłane są ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub wydawane klientom w Ośrodku. Pracownik, dodatkowo prowadzi rejestry pomocnicze w sprawach z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, m.in.:

- 1) rejestr wniosków,
- 2) rejestr wydanych decyzji,
- 3) rejestr decyzji wychodzącej i in.

Dokumentacja wierzycieli, tj.: wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne dokumenty niezbędne w indywidualnych sprawach *(wraz z decyzjami o zwrocie przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej)* umieszczane są wg kolejności alfabetycznej w koszulki wpinane do segregatorów. W oddzielnym segregatorze przechowywane są wywiady alimentacyjne oraz oświadczenia majątkowe. Pozostała dokumentacja, dotycząca dłużników alimentacyjnych i podejmowanych

wobec nich działań znajduje się w kolejnych segregatorach.

(akta kontroli str. 68-71)

Pani Emilia Ewert - pracownik merytoryczny w okresie objętym kontrolą zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakres czynności wskazuje, że w ramach etatu wykonuje ona zadania zlecone, wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.06.139.992).

(akta kontroli str. 7, str. 57)

W kontrolowanym okresie pracownik merytoryczny uczestniczył m.in. w następujących szkoleniach, związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku:

- Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w świetle najnowszych zmian.

(akta kontroli str. 72-73)

Z dokumentacji przedstawionej kontrolującej wynika, że GOPS podpisał z Sygnity Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowę na udzielenie licencji na korzystanie z „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Modułu Windykacje ” wraz z jego utrzymaniem. Tym samym w kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 74-79)

Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela mogą gromadzić i przetwarzać w zakresie określonym w ustawie dane osobowe osób składających wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.

Dnia 13 stycznia 2014 r., a zatem w dniu rozpoczęcia kontroli, Kierownik GOPS w Barcianach złożyła wniosek o wpisanie do Rejestru Danych Osobowych, prowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zbioru danych osobowych o nazwie: „Fundusz Alimentacyjny GOPS Barciany”. Wniosek został złożony za pomocą aplikacji e-GIODO w wersji elektronicznej.

(akta kontroli str. 80-81)

Zgodnie z art. 8a ustawy organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest przekazywać do biura informacji gospodarczej, informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Kontrolującej okazano dokumenty potwierdzające posiadanie umowy abonamentowej z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu.

W związku z powyższym kierownik kontrolowanej jednostki posiada imienne upoważnienia do przekazywania w imieniu i na rzecz gminy informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do KRD BIG S.A.

(akta kontroli str. 38, str. 82-86)

Zgodnie z założeniami kontroler dokonał doboru próby określając, że kontroli poddanych będzie losowo wybranych:

I) co najmniej 8 % wszystkich prowadzonych postępowań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

II) co najmniej 8 % akt dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań.

Łącznie, w bloku tematycznym dotyczącym analizy prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w bloku tematycznym

związanym z analizą podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych kontroli poddano 28 spraw.

I. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barcianach skontrolowano 18 losowo wybranych spraw w zakresie postępowań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- 9 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego (*w tym 1 postępowanie w sprawie odmowy świadczeń oraz 1 postępowanie w sprawie nienależnie pobranych świadczeń*),
- 9 postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń alimentacyjnych,
(akta kontroli str. 87-91, str. 92-93)

Stwierdzono następujące uchybienie:

powtarzalne występujące w znaczącej ilości:

1. W 9 postępowaniach administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń alimentacyjnych, co stanowiło 50 % wszystkich poddanych analizie spraw, nie zawiadamiano strony (*dłużnika alimentacyjnego*) o wszczęciu postępowania administracyjnego w związku z wystawieniem decyzji administracyjnej.
(akta kontroli str. 93, wszystkie pozycje)

Skutek ustalonych uchybień:

Niezachowanie procedur wynikających z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 poz. 267) oraz brak powiadomienia strony o możliwości wypowiedzenia się w sprawie.

II. Analiza podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Kontroli poddano losowo wybrane akta dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz pod kątem ich terminowości.

Kontroli i analizie poddano losowo wybrane akta 10 dłużników alimentacyjnych, dla których Wójt Gminy Barciany jest organem właściwym w zakresie podejmowanych działań.
(akta kontroli str. 94-97)

Do przewidzianych w programie kontroli spraw dotyczących dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym w zakresie podejmowanych działań, jest wójt/burmistrz/prezydent innej gminy Kierownik GOPS złożyła pisemne wyjaśnienia. Wynika z nich, że w kontrolowanym okresie nie wystąpiono do organów właściwych dłużników z wnioskami o podjęcie działań wobec tychże.

Po zapoznaniu się ze złożonym wyjaśnieniem kontroler postanowił je uwzględnić.
(akta kontroli str. 98-101)

Stwierdzono następującą nieprawidłowość:

niemającą zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność:

1. W 10 przypadkach (co stanowiło 100 % wszystkich poddanych analizie spraw) stwierdzono opieszałość w wezwaniu dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego oraz w ewentualnym dalszym podejmowaniu działań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
(akta kontroli str. 96, str. 97)

Skutek ustalonej nieprawidłowości:

Może to powodować opóźnienie w podejmowaniu wobec dłużnika dalszych działań, przewidzianych w ustawie.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości jest Kierownik GOPS w Barcianach.

Przyczyną powstania powyższych uchybień był niedostateczny nadzór Kierownika GOPS w Barcianach nad realizacją bieżących zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz brak samodoskonalenia przez pracownika merytorycznego.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę:

1. Bez zbędnej zwłoki podejmować wobec dłużników alimentacyjnych działania przewidziane w ustawie z 7 września 2007 r.
2. W każdym przypadku, w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego, przestrzegać procedur, wynikających z ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w celu przestrzegania zasady wyczerpującego dokumentowania spraw i niebudzącego wątpliwości ich wyjaśnienia.

Proszę Panią o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Marian Podziewski